

Selvevaluering 2014 - 2015
for elever ved Ollerup Efterskole
udarbejdet af Anne Louise Hassing og Poul Stenum

Indhold:

Indledning
Konklusioner
Sammenfatning
Bilag: Besvarelsenerne

Indledning:

Med udgangspunkt i skolens værdigrundlag og formuleringen om ” evnen til at indgå i fællesskaber” undersøges elevernes oplevelse af rammerne for at danne fællesskaber på Ollerup Efterskole.

Skolen har fra foråret 2015 valgt at deltage i et skoleudviklingsprojekt arrangeret af Efterskoleforeningen, blandt andet med fokus på fællesskaber. Dette blev afsættet til lærergruppens kortlægning af fællesskabet/fællesskaberne på Skolen, og for nedenstående undersøgelse af elevernes oplevelse af rammerne for at danne fællesskaber.

Konklusioner på begge undersøgelser:

Følgende fællesskaber er topscorere i den kvantitative og kvalitative undersøgelse på de beskrevne områder:

Kontaktgruppefællesskabet:

Udvikler rummelighed overfor andre mennesker og forståelse for andre mennesker

Årgangsfællesskabet:

Udvikler forståelse for andre mennesker

Udvikler evnen til at indgå i social sammenhænge

Venskabsfællesskaberne:

Udvikler ansvarsfølelse

Udvikler mest tro på sig selv som menneske/selvverd

Mest forståelse for sig selv

Udvikler evne til at indgå i sociale sammenhænge

Værelsesfællesskabet:

Udvikler ansvarsfølelse

Rammerne for fællesskaberne er i høj grad beskrevet som optimale og gode og kun få elever beskriver dem som acceptable. Den lille gruppe, der beskriver mulighederne for at danne faglige fællesskaber som acceptable, er en gruppe af ”skoletrætte-skolesvage” elever. Det er samme elevgruppe der oplever det som acceptable rammer at danne musiske fællesskaber i. Selvevaluering 2015, fokusgruppeinterview om fællesskaber på OE og deres betydning for den enkeltes udvikling af personlighed og evne til at indgå i sociale sammenhænge:

Om undersøgelsen: Alle elever svarede på et spørgeskema, (kvantitativ)
En mindre gruppe deltog i et fokusgruppeinterview. (kvalitativ)

Sammenfatning:

Kernespørgsmål i interviewet:

“Hvilken mening og betydning for styrkelse af elevens personlighed og evne til at indgå i fællesskaber, tillægger eleverne på OE fællesskaberne på skolen?”

I interviewet deltog 7 elever fra forskellige kontaktgrupper og af begge køn. Gruppen blev stillet forskellige indgangsspørgsmål med udgangspunkt i kernespørgsmålet og dette er et sammendrag af de væsentligste hovedtræk af samtalen eleverne havde med hinanden 18. juni 2015 .

Hvordan vil i definere de forskellige typer fællesskaber der er på skolen og hvilken funktion har de forskellige fællesskaber?

- Hvad er et fællesskab: at der er plads til alle og alle har ret til at være der, at alle føler ansvar for hinanden, der skal være noget at samles om/være fælles om i fællesskabet.
- Hvilke typer af fællesskaber findes: fritidsbands, kontaktgrupper, gangfællesskaber, klassefællesskaber, årgangsfællesskabet, værelsesfællesskabet, musikfællesskabet, venskabsfællesskaber. Fællesskaberne har forskellige styrker og gør noget forskelligt ved en.
- Kontaktgruppefællesskaberne: det er hjemmet, det giver ro og tryghed. Kontaktgruppen giver indre ro og er det sted, hvor man sammen gennemlever en udviklingsproces som gruppe, fordi man ved, at man ikke bliver skilt fra hinanden og derfor lærer hinanden at kende i dybden og der ved også lærer sig selv at kende i mødet med de andre. Det er helt centralt at kontaktgruppen er fast holdepunkt hver dag til hovedmåltiderne, fordi det er fristedet og “familien”, hvor man godt kan være stille sammen og hvor det, at være sammen, er nok. Det kræver en indsats at bygge op i starten og det bliver derfor den socialt trygge platform, som virker som et helle fra alle krav. Kontaktgruppen udvikler: At man skal socialisere med nogen der er anderledes, hvilket udvikler rummelighed. De opsatte/lærerstyrede fællesskaber er gode til, at være springbræt til ens eget selvstændige sociale liv (at danne venskaber) og udvikling af social dannelse, fordi de tvinger den enkelte til at samarbejde og få fælles oplevelser med dem man ikke selv vælger, hvilket helt enkelt udvider ens sociale horisont og mulige venskabsrelationer. Det relationelle hjælpes stærkt på vej gennem efterskolens rammer og struktur, og de mange tvungne sociale sammenhænge er centrale for at skabe et stærkt årgangsfællesskab. Her er koret og de mange anderledes uger med nye gruppekonstellationer katalysator for relationel og social udvikling. Samtidig er de afgørende for nedbrydning af barrierer mellem elevgrupperinger og styrker derfor direkte årgangsfællesskabet.
- De særlige højtideligheder, eks. vis julemiddag, galla mm. er særlige stunder til at være samlet hele årgangen. Det er helt særligt at mærke stemningen af, at alle samles og at alle gør sig umage, for at have samme fokus og koncentrerer sig om samme begivenhed. Det giver den særlige oplevelse af stærkt fællesskab, hvor nærværet er særligt stort og hvor det, at være i nuet sammen og give sig selv ind i den fælles oplevelse, styrker fællesskabet og den enkeltes følelse af at have værdi for andre. At alle har samme fokus samtidig er styrken og den skabes gennem høj

grad af obligatorisk deltagelse. Det obligatoriske er en afgørende ramme for at skabe fællesskab.

- Værelsesfællesskabet og kontaktgruffællesskabet er helt centrale for den enkelte elevs personlige udvikling og er de foraer, hvor den enkelte oplever det største møde med sig selv, gennem det intense møde med den/de andre.

Elevgruppen beskrev tydeligt at det i årgangsfællesskabet var svært at udvikle stor ansvarsfølelse i den store gruppe, fordi det ikke er nært og personificeret, når man gør noget hensigtsmæssigt eller uhensigtsmæssigt overfor gruppen. Maden og hamstring af lækker mad gives som eks. på at man i årganggruppen tænker mere på sig selv end i mindre grupper, f.eks. kontaktgruppen. Det er vigtigt at ansvarsfølelsen udvikles stærkt i kontaktgruppen og at den styrkes på årgangen. Det kan gøres ved at lærerne bliver ved med at ville lære eleverne at dele og tænke på helheden i stedet for på sig selv og sine venner.

Ansvarsfølelse overfor det store fællesskab: det bliver ikke så tydeligt når den enkelte tager ansvar for store fælles ting, ligesom det ikke bliver så synligt når nogen vælger fællesskabet fra. Den enkelte kan nemt blive klemt i rollen som initiativtageren og få pålagt det fulde ansvar for noget fælles ufrivilligt fra de andre elever, så det er godt at være en gruppe der tager ansvar for fællesskabende aktiviteter.

Vi som lærere viser tillid og det kræver ansvarsfølelse hos eleven. Vi insisterer på samtalen og troen på at den enkelte vil udvikle større ansvar og modenhed. Det giver eleven mulighed for at udvikle personlighed og selvstændighed, det er centralt at vi ikke møder dem med skarpe regler og bestemmelser, fordi eleven skal tage stilling selv.

Den store gruppe, der kan leve op til ansvaret, lærer at være selvstændige og den lille gruppe, som skal hjælpes noget mere, får flere chancer til at lære ansvar og selvstændighed, end den store gruppe har brug for. Dette har den store gruppe forståelse for og kan se den gode intention og mening med. Eleverne beskriver, at de skal hjælpe de få, som muligvis har en anden baggrund for at lære selv at tage stilling og især ansvar.

Råd til lærergruppen: Spørg ind til intentionen med en elevs handling som man ikke umiddelbart forstår eller opfatter som positiv. Det kan være ved evt. situationer, hvor det ser ud til at eleven "bryder regler". Det er muligt, at eleven er i gang med noget andet, end det det umiddelbart ser ud til og at der er en god forklaring, som er vigtig for eleven og som læreren vil kunne forstå, hvis der bliver spurgt ind.

De frie rammer, uden trussel om f.eks. 1 uges hjemsendelse, giver følelsen af oprigtigt at blive taget alvorligt og det giver flere fristelser for den enkelte, fordi truslen om hårde konsekvenser ikke hænger over hovedet. Risikoen er, at der eks.vis smugryges mere og hver elev skal være stærkere i sig selv, for ikke at ville bryde regler mm. Men det centrale er, at den enkelte elev bliver dannet til at tage reelt ansvar for sig selv og det ligner den virkelighed der følger efter efterskoleopholdet. Det beskrives som en styrke ved skolen.

På spørgsmålet om, hvilket fællesskab der betyder mest for den enkeltes personlige udvikling og dannelse, svares der, at det hovedsageligt er kontaktgruppen og årgangsfællesskabet der er afgørende. Det er de to meget tvungne fællesskaber, som

man ikke selv har valgt og som man ikke kan vælge fra, der betyder mest for at udvikle sit syn på sig selv.

Selvevaluering 2015, fokusgruppelinterview om fællesskaber på OE og deres betydning for den enkeltes udvikling af personlighed og evne til at indgå i sociale sammenhænge:

Kernespørgsmål i interviewet:

“Hvilken mening og betydning for styrkelse af elevens personlighed og evne til at indgå i fællesskaber, tillægger eleverne på OE fællesskaberne på skolen?”

I interviewet deltog 7 elever fra forskellige kontaktgrupper og af begge køn. Gruppen blev stillet forskellige indgangsspørgsmål med udgangspunkt i kernespørgsmålet og dette er et sammendrag af de væsentligste hovedtræk af samtalen eleverne havde med hinanden 18. juni 2015 .

Hvordan vil i definere de forskellige typer fællesskaber der er på skolen og hvilken funktion har de forskellige fællesskaber?

- Hvad er et fællesskab: at der er plads til alle og alle har ret til at være der, at alle føler ansvar for hinanden, der skal være noget at samles om/være fælles om i fællesskabet.
- Hvilke typer af fællesskaber findes: fritidsbands, kontaktgrupper, gangfællesskaber, klassefællesskaber, årgangsfællesskabet, værelsesfællesskabet, musikfællesskabet, venskabsfællesskaber. Fællesskaberne har forskellige styrker og gør noget forskelligt ved en.
- Kontaktgruppel fællesskaberne: det er hjemmet, det giver ro og tryghed. Kontaktgruppen giver indre ro og er det sted, hvor man sammen gennemlever en udviklingsproces som gruppe, fordi man ved, at man ikke bliver skilt fra hinanden og derfor lærer hinanden at kende i dybden og der ved også lærer sig selv at kende i mødet med de andre. Det er helt centralt at kontaktgruppen er fast holdepunkt hver dag til hovedmåltiderne, fordi det er fristedet og “familien”, hvor man godt kan være stille sammen og hvor det, at være sammen, er nok. Det kræver en indsats at bygge op i starten og det bliver derfor den socialt trygge platform, som virker som et helle fra alle krav. Kontaktgruppen udvikler: At man skal socialisere med nogen der er anderledes, hvilket udvikler rummelighed. De opsatte/lærerstyrede fællesskaber er gode til, at være springbræt til ens eget selvstændige sociale liv (at danne venskaber) og udvikling af social dannelse, fordi de tvinger den enkelte til at samarbejde og få fælles oplevelser med dem man ikke selv vælger, hvilket helt enkelt udvider ens sociale horisont og mulige venskabsrelationer. Det relationelle hjælpes stærkt på vej gennem efterskolens rammer og struktur, og de mange tvungne sociale sammenhænge er centrale for at skabe et stærkt årgangsfællesskab. Her er koret og de mange anderledes uger med nye gruppekonstellationer katalysator for relationel og social udvikling. Samtidig er de afgørende for nedbrydning af barrierer mellem elevgrupperinger og styrker derfor direkte årgangsfællesskabet.
- De særlige højtideligheder, eks. vis julemiddag, galla mm. er særlige stunder til at være samlet hele årgangen. Det er helt særligt at mærke stemningen af, at alle

samles og at alle gør sig umage, for at have samme fokus og koncentrerer sig om samme begivenhed. Det giver den særlige oplevelse af stærkt fællesskab, hvor nærværet er særligt stort og hvor det, at være i nuet sammen og give sig selv ind i den fælles oplevelse, styrker fællesskabet og den enkeltes følelse af at have værdi for andre. At alle har samme fokus samtidig er styrken og den skabes gennem høj grad af obligatorisk deltagelse. Det obligatoriske er en afgørende ramme for at skabe fællesskab.

- Værelsesfællesskabet og kontaktgruffællesskabet er helt centrale for den enkelte elevs personlige udvikling og er de foraer, hvor den enkelte oplever det største møde med sig selv, gennem det intense møde med den/de andre.

Elevgruppen beskrev tydeligt at det i årgangsfællesskabet var svært at udvikle stor ansvarsfølelse i den store gruppe, fordi det ikke er nært og personificeret, når man gør noget hensigtsmæssigt eller uhensigtsmæssigt overfor gruppen. Maden og hamstring af lækker mad gives som eks. på at man i årgangsgruppen tænker mere på sig selv end i mindre grupper, f.eks. kontaktgruppen. Det er vigtigt at ansvarsfølelsen udvikles stærkt i kontaktgruppen og at den styrkes på årgangen. Det kan gøres ved at lærerne bliver ved med at ville lære eleverne at dele og tænke på helheden i stedet for på sig selv og sine venner.

Ansvarsfølelse overfor det store fællesskab: det bliver ikke så tydeligt når den enkelte tager ansvar for store fælles ting, ligesom det ikke bliver så synligt når nogen vælger fællesskabet fra. Den enkelte kan nemt blive klemt i rollen som initiativtageren og få pålagt det fulde ansvar for noget fælles ufrivilligt fra de andre elever, så det er godt at være en gruppe der tager ansvar for fællesskabende aktiviteter.

Vi som lærere viser tillid og det kræver ansvarsfølelse hos eleven. Vi insisterer på samtalen og troen på at den enkelte vil udvikle større ansvar og modenhed. Det giver eleven mulighed for at udvikle personlighed og selvstændighed, det er centralt at vi ikke møder dem med skarpe regler og bestemmelser, fordi eleven skal tage stilling selv.

Den store gruppe, der kan leve op til ansvaret, lærer at være selvstændige og den lille gruppe, som skal hjælpes noget mere, får flere chancer til at lære ansvar og selvstændighed, end den store gruppe har brug for. Dette har den store gruppe forståelse for og kan se den gode intention og mening med. Eleverne beskriver, at de skal hjælpe de få, som muligvis har en anden baggrund for at lære selv at tage stilling og især ansvar.

Råd til lærergruppen: Spørg ind til intentionen med en elevs handling som man ikke umiddelbart forstår eller opfatter som positiv. Det kan være ved evt. situationer, hvor det ser ud til at eleven "bryder regler". Det er muligt, at eleven er i gang med noget andet, end det det umiddelbart ser ud til og at der er en god forklaring, som er vigtig for eleven og som læreren vil kunne forstå, hvis der bliver spurgt ind.

De frie rammer, uden trussel om f.eks. 1 uges hjemsendelse, giver følelsen af oprigtigt at blive taget alvorligt og det giver flere fristelser for den enkelte, fordi truslen om hårde konsekvenser ikke hænger over hovedet. Risikoen er, at der eks.vis smugryges mere og hver elev skal være stærkere i sig selv, for ikke at ville bryde regler mm. Men det centrale er, at den enkelte elev bliver dannet til at tage reelt ansvar for sig selv og det ligner den virkelighed der følger efter efterskoleopholdet. Det beskrives som en styrke ved skolen.

På spørgsmålet om, hvilket fællesskab der betyder mest for den enkeltes personlige udvikling og dannelse, svares der, at det hovedsageligt er kontaktgruppen og årgangsfællesskabet der er afgørende. Det er de to meget tvungne fællesskaber, som man ikke selv har valgt og som man ikke kan vælge fra, der betyder mest for at udvikle sit syn på sig selv.

Se bilagene for elevernes besvarelse nederst.

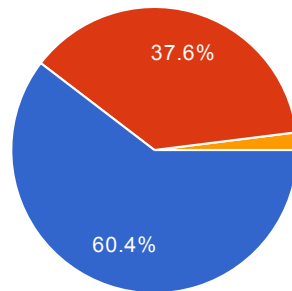
- **Punkter til nærmere drøftelse/overvejelser**
Fortsat fokus på de elever der har brug for særlig støtte til at danne og indgå i fællesskaber. Der er tale om de elever der i konklusionen betegnes som (skoletrætte, skolesvage)
- Fokus på at give støtte og feedback til de elever som gør en særlig indsats, initiativer og ansvar for fællesskabet.

101 svar

[Se alle svar](#) [Offentliggør analyse](#)

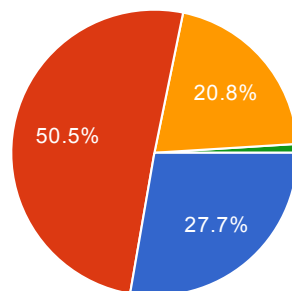
Oversigt

Hvordan har rammerne for at kunne danne venskaber været for dig?

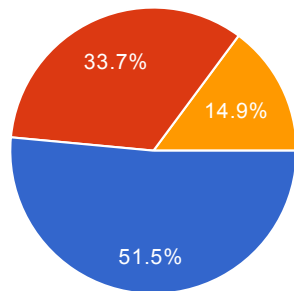
Optimale	61	60.4 %
Gode	38	37.6 %
acceptable	2	2 %
ikke acceptable	0	0 %

Hvordan har rammerne for at kunne danne faglige fællesskaber været for dig?

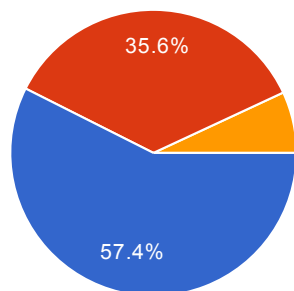
Optimale	28	27.7 %
Gode	51	50.5 %
Acceptable	21	20.8 %
Ikke acceptable	1	1 %

Hvordan har rammerne for at danne musiske fællesskaber været for dig?

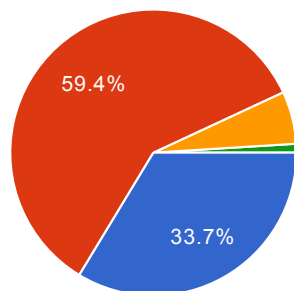
Gode	34	33.7 %
Acceptable	15	14.9 %
Ikke acceptable	0	0 %

Hvordan har mulighederne for at opleve sig som en del af årgangsfællesskabet været for dig?

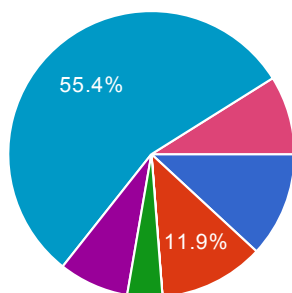
Optimale	58	57.4 %
Gode	36	35.6 %
Acceptable	7	6.9 %
Ikke acceptable	0	0 %

Hvordan har rammerne for at lave fælles oplevelser for hele årgangen været, med udgangspunkt i elevinitiativer?

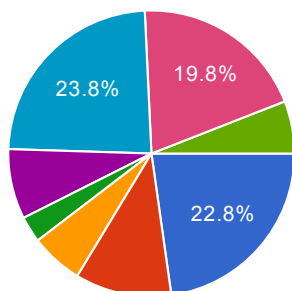
Optimale	34	33.7 %
Gode	60	59.4 %
Acceptable	6	5.9 %
Ikke acceptable	1	1 %

I hvilket fællesskab har du udviklet mest tro på dig selv som menneske?

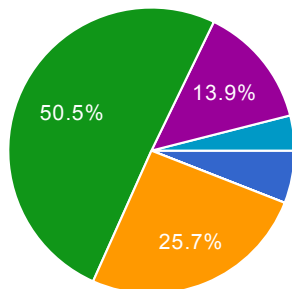
I årangsfællesskabet	12	11.9 %
I kontaktgruppen	12	11.9 %
I klassefællesskabet	0	0 %
I musikholds-fællesskabet	4	4 %
I fritidsbands-fællesskabet	8	7.9 %
I venskabsfællesskabet	56	55.4 %
I værelsesfællesskabet	9	8.9 %

I hvilket fællesskab har du udviklet mest ansvarsfølelse?

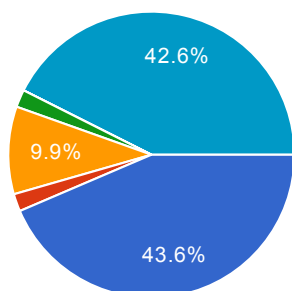
I årangsfællesskabet	23	22.8 %
I kontaktgruppen	11	10.9 %
I klassefællesskabet	6	5.9 %
I musikholds-fællesskabet	3	3 %
I fritidsbands-fællesskabet	8	7.9 %
I venskabsfællesskabet	24	23.8 %
I værelsesfællesskabet	20	19.8 %
I fællesskabet omkring pedel- og køkkenarbejde	6	5.9 %

I hvilket fællesskab har du udviklet dig mest musisk?

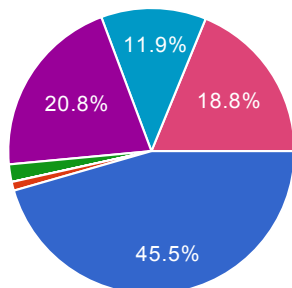
I musikholdsfællesskabet	51	50.5 %
I venskabsfællesskabet	14	13.9 %
I værelsesfællesskabet	4	4 %

I hvilket fællesskab har du udviklet størst evne til at indgå i sociale sammenhænge?

I årgangsfællesskabet	44	43.6 %
I klassefællesskabet	2	2 %
I kontaktgruppefællesskabet	10	9.9 %
I værelsesfællesskabet	2	2 %
I musikholdsfællesskabet	0	0 %
I venskabsfællesskabet	43	42.6 %

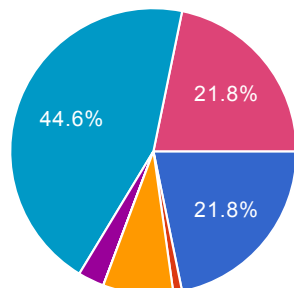
I hvilket fællesskab har du udviklet mest forståelse for andre mennesker?

I årgangsfællesskabet	46	45.5 %
I klassefællesskabet	1	1 %
I musikholdsfællesskabet	0	0 %
I fritidsbandsfællesskabet	2	2 %
I kontaktgruppefællesskabet	21	20.8 %

I værelsesfællesskabet	12	11.9 %
I venskabsfællesskabet	19	18.8 %

I hvilket fællesskab har du udviklet mest forståelse for dig selv?

I årgangsfællesskabet	22	21.8 %
I klassefællesskabet	1	1 %
I kontaktgruppefællesskabet	8	7.9 %
I musikholdsfællesskabet	0	0 %
I fritidsbandsfællesskabet	3	3 %
I venskabsfællesskabet	45	44.6 %
I værelsesfællesskabet	22	21.8 %

Antal daglige svar

